

Billedfortællinger og filmoptagelser med mobiltelefonen som it-læringsværktøj i gymnasiets tyskundervisning.

Begrundelse for valg af IT-læringsværktøj

I dette projekt har jeg forsøgt at integrere IT på nye måder i min tyskundervisning.

Det primære IT-læringsværktøj har været elevernes **mobiltelefoner**, men herudover har vi anvendt redigeringsprogrammerne **"Photostory 3"** og **"Windows Movie Maker"**, som begge kan downloades på nettet. Bag mit valg af mobiltelefonen som det primære it-værktøj i min del af projektet har ligget en række overvejelser: Overordnet set kan man konstatere, at mobiltelefonens tilstedeværelse i undervisningslokalet i dag er mere alment accepteret end tidligere. Hvor telefoner først fra lærerside blev mødt med voldsom modstand, som udmøntedes i forbud eller i bedste fald restriktive reglementer, har mange efterhånden fået øjnene op for, at der kan være nye didaktiske muligheder i dette it-værktøj.

I forhold til min egen undervisningspraksis tiltalte det mig for det første, at **mobiltelefonen** er en ressource, som de fleste elever i dag er i besiddelse af. Det betyder, at det er et let **tilgængeligt værktøj**, som eleverne har på sig dagligt og derfor kan bruges både i lektioner, der er planlagte på forhånd og ad hoc i timerne.

For det andet har eleverne en **stor forhåndskompetence** i forhold til at bruge mobiltelefonen, hvilket medvirker til at styrke deres tro på egne muligheder for også at kunne bruge den i undervisningen, og desuden letter det arbejdsgangene og sparer tid, når forskellige projekter med mobilen skal afprøves.

For det tredje har mobiltelefonen **mange funktioner**: der kan optages både billeder, video og lyd med mobilen, som herefter kan bearbejdes i forskellige redigeringsprogrammer, hvor man også kan tilføje tekst. Det betyder, at mobilen er et it-værktøj, som kan være med til at træne både **receptive** og **produktive** kompetencer, idet der arbejdes med såvel elevernes **tale-, skrive- læse-, som lyttekompetencer**. Dette gør naturligvis, at det ved den rette tilrettelæggelse vil være muligt at opfylde mange faglige mål i forbindelse med brug af mobiltelefonen.

Krav til projektet

I forhold til projektet har jeg søgt at opstille en række betingelser, som skulle muliggøre et meningsfuldt elevudbytte:

- **Anvendelsen af mobiltelefonen skulle sikre høj elevaktivitet og øge læringen i timerne.**

Eleverne har som nævnt et godt forhåndskendskab til mobiltelefonens funktioner, og hvis denne viden udnyttes i kombination med opgaver, der lægger op til, at eleverne bruger deres kreative evner og faglige kompetencer til at være med til at forme deres didaktiske design, vil man styrke elevernes personlige engagement og dermed højne elevaktiviteten.

Generelt blev der lagt op til at øvelserne skulle levendegøre traditionelt tekstmateriale for eleverne. Det var ideen, at eleverne så vidt muligt skulle leve sig ind i teksterne via forskellige rollespil og simulationer i forventningen om, at det øger deres motivation og læring.

- **Anvendelsen af mobiltelefonen skulle sikre relativ høj tingsliggørelse.**

Det blev opstillet et tydeligt produktkrav i forbindelse med hver øvelse.

Erfaringen viser, at mange elever tager deres opgaver mere seriøst, når de ved, at deres arbejde har et klart mål, som kan blive evalueret af læreren, såvel som af de andre elever i en klassesammenhæng.

Desuden kan produkterne gemmes i fælles mapper til brug ved repetition og lign.

- **Anvendelsen af mobiltelefonen skulle sikre meningsfuld kobling mellem traditionelle læremidler og andre ressourcer.**

Øvelserne skulle tilrettelægges, så velkendt og godt undervisningsmateriale kunne få ny aktualitet ved at indgå i nye inspirerende sammenhænge. Dels fordi kvaliteten af gode tekster, film etc. aldrig forgår, og dels fordi erfaring med læremidlerne giver læreren større overskud til at tænke nyt i forhold til de nye didaktiske tilgange.

- **Anvendelsen af mobiltelefonen skulle ikke koste eleverne penge.**

Ekstra omkostninger ved undervisningen skulle undgås, da en afgift kunne virke demotiverende og forhindre nogle øvelser i at blive udført. Således blev fx. mulige øvelser med sms'er og internetopkobling via mobilen udelukket fra starten. I stedet brugte vi mobiltelefonen til billed-, film-og lyd-optagelser og overførte disse ved hjælp af det gratis bluetooth eller kabelforbindelser til computerne.

Eksemplarisk forløb med temaet ”Geteiltes Deutschland und der Mauerfall” og tilknyttede øvelser med mobiltelefonen.

Jeg valgte at forbinde øvelser med mobiltelefonen med et undervisningsforløb, som jeg sædvanligvis betragter som kernestof i 2.g. Forløbet hedder ”Geteiltes Deutschland und der Mauerfall” og formålet er, at eleverne skal opnå indsigt i de systemiske forskelle på BRD og DDR, som de afspejlede sig i hverdagslivet med særlig vægt på de unges levevilkår i DDR, ligesom eleverne skal forstå baggrunden for de årsager, der førte til Berlinmurens fald og genforeningen i 1990.

I forhold til læreplanen arbejdes i temaet med følgende kernestof: *”undersøge kulturelle og samfundsmæssige forhold med fokus på ligheder og forskelle mellem tyske og andre kultur- og samfundsforhold”* samt vise *”udvalgte sider af tysksprogede landes kultur, historie og samfundsforhold. Hovedvægten lægges på Tyskland efter 1945”*¹

Jeg anvender sædvanligvis både fiktions- og sagprosattekster samt dokumentarudsendelser og spillefilm i forløbet. Jeg vil herunder fokusere på, hvorledes jeg benyttede de af læremidlerne, der havde relevans for it-projektet med mobiltelefonen og vil løbende komme ind på mine didaktiske overvejelser i forbindelse med de enkelte sekvenser i forløbet.

Mit mål var generelt, at der skulle være stigende progression i øvelserne, således at den øgede erfaring med it-mediet kunne udnyttes.

I forbindelse med didaktiseringen af de enkelte lærematerialer gjorde jeg mig overvejelser om:

- 1) hvilke forberedelser, der var nødvendige af læringsmæssig såvel som teknisk art for at kunne gennemføre øvelsen (**forberedelsesfase**)
- 2) hvilke faglige mål og hvilke dele af fagets kernestof, der skulle inddrages (**vidensmål**)
- 3) hvilke arbejdsmetoder og hvilke læringsrum der skulle anvendes, og hvilket produkt der skulle komme ud af øvelsen (**vidensprodukt**)
- 4) hvorledes øvelsen skulle evalueres (**evaluering**)

¹ § 2.2. i læreplanen

Procesbeskrivelse af forløbet

Øvelse 1: "Nomenjagd"

Indledende billedoptagelse med mobiltelefoner på skolen

Ad 1) For at opnå kendskab til mobiltelefonens muligheder som billedoptager skulle eleverne i grupper optage billeder af selvvalgte objekter på skolen. Øvelsen var et eksempel på remediering,² da jeg havde hentet inspiration på skoda.emu.dk³ for siden at tilpasse øvelsen til vores forløb og vores niveau.⁴

Eleverne skulle herefter overføre deres billeder til lærercomputeren vha. Bluetooth- enheden. Dette krævede, at vi først sikrede, at der var et tilstrækkeligt antal mobiltelefoner til rådighed, samt at Bluetoothenheden var aktiveret på både mobilene og computeren. Alternativt afprøvede vi overførsels-muligheder via usb-kabel og via mobilernes memorykort til usb-stikket. Sidstnævnte muligheder viste sig at være betydeligt hurtigere.

Ulempen var, at ikke alle mobilers hukommelseskort kan forbindes til computeren via en usb-forbindelse, og at ikke alle elever havde et datakabel med / var i besiddelse af et sådant.

Ad 2) Som **vidensmål** skulle vi arbejde med læreplanens "grundlæggende regler for tysk udtale og intonation" samt "grundlæggende normer og regler for skriftlig og mundtlig sprogbrug og kommunikation, herunder for anvendelse af ordforråd i forskellige kulturelle og samfundsmæssige sammenhænge"⁵. Vi fokuserede særligt på substantivernes deklination, genusforståelse, ordforråd, stavning og udtale. Således indgik receptive såvel som produktive færdigheder i øvelsen.

Ad 3) **Vidensproduktet** var gruppernes billedoptagelser fra skolen. Eleverne forsynede et sæt af billederne med tyske gloser og et sæt uden. Produkterne blev herefter fremvist på projektoren i klassen. De ansvarlige grupper skulle i første fase gennemgå ordene med gloser i singularis og plural og siden skulle der repeteres uden tekst i 2.fase, idet klassens udbytte blev testet. I 3. fase stillede jeg som lærer bredere spørgsmål til ordene og begrebernes anvendelse.

2 lektioner var sat af til produktion af billeder og glosearbejde. 1,5 lektioner blev brugt på den mundtlige gennemgang og evaluering.

Ad 4) **Evalueringen** var summativ. Klassen og læreren vurderede billedkvalitet og sproglig korrekthed i fællesskab i klasserummet.

² "remediering" betyder at didaktisere en ressource mere specifikt

³ http://www.emu.dk/gsk/fag/eng/uv-forloeb/Noun_hunt/index.html

⁴ se arbejdsforslag side 10

⁵ § 2.2. i læreplanen

Øvelse 2: "Stasiakte Fräulein Marx" med mobiltelefon og "Photo Story 3"

Ad 1) Som **forberedelse** til denne øvelse læste klassen fortællingen "Es ist fünfzehn Uhr" af Christa Moog⁶, idet vi analyserede og fortolkede teksten på traditionel vis i klassen.

Herefter så klassen filmen "Das Leben der anderen". Undervejs i filmen gjorde vi holdt og samtalte bl.a. om Stasiofficerens arbejdsopgaver. Siden læste klassen mere generelle informationer om arten og omfanget af Stasis overvågning i DDR.

Endelig fremstillede jeg en skabelon til udarbejdelse af en billedfortælling, som skulle skitsere Stasis overvågning af fortællingens hovedperson: Fräulein Marx.

Eleverne blev bedt om at medbringe mobiltelefoner og downloade det gratis præsentationsprogram "Photostory 3" fra Windows.⁷

Princip for skabelon til Stasiakte Fräulein Marx

Bild 1	Bild 2	Bild 3
Marts 87 Fräulein Marx (F.M.) spiller teater i Leninhallen i Østberlin	Wieland ser beundrende på F.M., mens hun optræder	Wieland og hans kusine taler sammen i pausen
Bild 4	Bild 5	Bild 6
Wieland og F.M. drikker en øl på det tilstødende værtshus, "Zum grossen Bären"	Wieland og F.M. udveksler adresser. De ser glade ud.	---etc.

Ad 2) **Vidensmål** for denne øvelse var dels at udvikle elevernes **kulturelle og historiske kompetence** og dels at **fremme den skriftlige sproglige kompetence** "udtrykke sig skriftligt på tysk med et varieret ordforråd og med sikkerhed i den centrale morfologi og syntaks" samt den **mundtlige sproglige kompetence** "redegøre på tysk for studerede tysksprogede tekster og emner, analysere disse og perspektivere til andre tekster, idet de benytter et nuanceret ordforråd samt anvender elementær morfologi og syntaks korrekt"⁸. Endelig lagde øvelsen op til at udvikle elevernes **digitale kompetence**, idet de skulle remediere og didaktisere teksten, idet de udnyttede forskellige informationer⁹.

Ad 3) **Vidensproduktet** var en billedfortælling med delvis eller fuldstændig brug af min skabelon. Eleverne

⁶ "Es ist fünfzehn Uhr" i "Kurzgeschichten einmal anders", udgivet af Ursula Hermes, Systime, 94

⁷ se evt. arbejdsblad fra workshop side 11

⁸ § 2.1. i læreplanen

⁹ § 3.3. i læreplanen

Skru op for kommunikationen/ Billedfortællinger og filmoptagelser med mobiltelefonen som it-læringsværktøj i gymnasiets tyskundervisning/Lise Høyer/2011

skulle visualisere Fräulein Marxs Stasiakt. I grupper producerede de en billedfortælling, idet de først optog billeder med mobilen, hvor de simulerede de forskellige personer i historiens episoder. Siden lagde de billederne ind i Photo Story og oversatte de tyske tekster i skabelonen eller producerede deres egne tekster alt efter kreative evner og lyst. Tekster og billeder byggede på oplysninger om Fräulein Marx fra historien og evt. supplerende stof om DDR-tiden. Optagelse af billeder og redigering i "Photostory 3" inklusiv tilføjelse af billedtekster blev gennemført på 2 lektioner.

Herefter vist produkterne for klassen. Den mundtlige dimension blev koblet på, idet gruppen først besvarede indholdsmæssige spørgsmål til produktet og siden i en efterfølgende visning skulle forholde sig til den grammatiske korrekthed.

Ad 4) **Evalueringen** var summativ i klassen. De mundtlige samtaler på tysk i plenum koncentrerede sig om troværdigheden i billedfortællingerne og om fortælleform og underholdningsværdi.

Fremvisning af gruppeprodukter og efterfølgende evaluering blev gennemført på 1 lektion. (holdet talte 16 elever= 4 grupper)

Øvelse 3: Wer wird Millionär? med mobiltelefon og "Windows Moviemaker"

Ad 1) Som **forberedelse** til øvelsen skulle eleverne læse teksten "Spuck vor ihr aus" af Günter Görlich¹⁰. Teksten blev analyseret og fortolket i klasserum og grupperum vha. forskellige Cooperative Learning-øvelser. Herefter lurkede¹¹ eleverne i grupper på websiden <http://spiele.rtl.de/spiele/rtl-spiele/www>, der viser originalklip fra udsendelsen "Wer wird Millionär" for at give dem kendskab til programmets struktur og forløb.

Til sidst skulle eleverne arbejde på websiden: www.rtl.de, Her kunne de interaktivt afprøve forskellige quizspørgsmål fra programmet "Wer wird Millionär", således at de blev i stand til at efterligne programmet i forbindelse med deres egne tekster.

Teknisk skulle eleverne forberede sig på at lave videooptagelser af deres egen version af "Wer wird Millionär" på mobiltelefonerne, som siden kunne redigeres i programmet "Windows Movie Maker".¹²

Ad 2) **Vidensmål:** Der blev arbejdet med at styrke elevernes generelle **kulturelle og historiske kompetence** i forhold til temaet "Geteiltes Deutschland und der Mauerfall" *redegøre på tysk for kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold i tysksprogede lande med hovedvægten på Tyskland efter 1945 – inddrage en*

¹⁰ "Spuck vor ihr aus" i "Meine Zeit", udgivet af Agnete Bruun Hansen og Erik Wikkelsøe Pedersen, Systime, 93

¹¹ "Lurking" stammer fra det engelske "to lurke", som betyder at smugkigge, at læse med, at følge med i noget uden aktivt at deltage.

¹² se evt. arbejdsrapport fra workshop s.12

*grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i tysksprogede lande i arbejdet med fiktive og ikke-fiktive tysksprogede tekster og medier samt sammenligne studerede tysk-sprogede tekster og emner med andre kultur- og samfundsforhold”.*¹³

Desuden kom særlig de **mundtlige sprogkompetencer** i spil: ”*redegøre på tysk for studerede tysksprogede tekster og emner, analysere disse og perspektivere til andre tekster, idet de benytter et nuanceret ordforråd samt anvender elementær morfologi og syntaks korrekt*” og ”*anvende relevante lytte- og læsestrategier samt relevante mundtlige ..kommunikationsstrategier samt ikke mindst ”føre en samtale på et sammenhængende og nogenlunde flydende tysk om emner, de er fortrolige med, samt redegøre for og diskutere forskellige synspunkter”*¹⁴. Men også **skriftligheden** blev inddraget: ”*udtrykke sig skriftligt på tysk med et varieret ordforråd og med sikkerhed i den centrale morfologi og syntaks*”¹⁵

Endelig lagde øvelsen op til at øge elevernes **digitale kompetence**: der skulle søges informationer på nettet og disse skulle siden anvendes i elevernes remediering af programmet¹⁶.

Ad 3) **Vidensproduktet** var en simulering af programmet ”Wer wird Millionär”, som blev optaget på video af eleverne i grupper. På basis af ”Spuck vor ihr aus” og det øvrige gennemgåede kernestof fik hver elev til opgave at forberede 4 spørgsmål med 4 svarmuligheder hver derhjemme. Spørgsmål og svarmuligheder skulle skrives tydeligt, så de kunne anvendes i filmoptagelsen. I klassen fik eleverne besked på at danne grupper med en studievært, to deltagere og en filmfotograf i hver. Eleverne gik i grupperum til optagelse af filmen.

Filmfotografens og studieværtens spørgsmål blev brugt i første runde, hvor deltagerne skulle svare så adækvat som muligt. Der blev lagt vægt på, at de mundtlige overvejelser og svar skulle være så fyldige som muligt, så eleverne kunne demonstrere kendskab til kernestoffet generelt. Herefter byttede eleverne i gruppen roller, således at studievært og filmfotograf nu blev deltagere og afprøvede deres spørgsmål på de to andre i gruppen. Undervejs diskuterede jeg med eleverne, om det skulle være muligt, at optage på ny, hvis svarerne ikke var gode nok og konklusionen blev, at det var i orden, da evnen til at reflektere over indhold og sprog jo er en vigtig del af sprogtilægnelsen.

Til sidst blev gruppernes videoudgaver af ”Wer wird Millionär” redigeret i ”Windows Movie Maker”: Filmene blev klippet og der blev lagt tekster ind over sekvenserne, således at svarmulighederne fx. blev tydelige for tilskueren. Nogle grupper valgte også at forsyne filmene med underlægningsmusik.

Varighed af videooptagelser og redigering: 2-3 lektioner.

Ad 4) **Evaluering**: Filmene blev fremvist i klassen, hvor lærer og øvrige elever kommenterede sprog og indhold på tysk, hvilket tog i alt 1 lektion.

¹³ § 2.1. i læreplanen

¹⁴ § 2.1. i læreplanen

¹⁵ § 2.1. i læreplanen

¹⁶ § 3.3. i læreplanen

Evaluering af fordele og ulemper ved projektet.

Hvis man skal sammenfatte de erfaringer, jeg har gjort mig undervejs i projektet vil jeg fremhæve følgende:

Anvendelsen af mobiltelefoner som arbejdsredskab kan i høj grad anbefales som variation i undervisningen, da det skaber den ønskede motivation hos eleverne. Deres generelle kommentar har været, at de synes, det er en spændende og sjov undervisningsform.

De har levet sig personligt ind i tekster og film, idet de har kunnet trække på mange kompetencer (sproglige, videnskabsmæssige, kropslige, følelsesmæssige, kreative), hvilket har gjort, at deres aktivitet i timerne er blevet højnet. Bemærkelsesværdigt nok har det generelt været gældende for både fagligt stærke og mindre stærke elever. Formodentlig netop pga. de mange kompetencer, der involveres: Der har været brug for elevernes forskelligartede kunnen.

En anden styrke ved projektet har været en forbedring af elevernes mundtlige sprogfærdighed, når der blev koblet lyd til produktionerne (her "Wer wird Millionär").

Det at alle vidste, at "de var på i et fjernsynsprogram" og at deres sprog blev fastholdt og ville blive fremvist for de andre, gjorde, at eleverne både mht. intonation og fluency gjorde sig umage for at efterligne de tyske forlæg. Men også inden for den skriftlige sprogfærdighed kunne jeg spore en øget interesse for korrekthed hos mange af eleverne. Når deres tekster havde betydning for kvaliteten af det fælles produkt og blev slået stort op på projektoren, var det tilsyneladende vigtigt, at også grammatikken var så "fin" og rigtig som muligt.

Mulighederne for redigering af både de mundtlige og skriftlige udtryk, skabte også et øget fokus generelt på sproget. Eleverne konsulterede både hinanden og mig undervejs i processen for at opnå det bedste resultat. Generelt har det også været en god erfaring at "øvelse gør mester". Jo flere øvelser med mobiltelefonen i undervisningen jo større sikkerhed og dermed også et stadig bedre vidensprodukt.

Det er dog også vigtigt at huske nogle startvanskeligheder i begyndelsen af projektet:

Dels var der naturligt tale om tilvænningsstid i forhold til det tekniske udstyr, hvilket gjorde estimeringen af tidsforbruget lidt vanskelig. Dels var de første produktioner teknisk set præget af begynderfejl som urolig kameraføring, dårlig vinkling, for lav stemmeføring, for lidt sprog etc. Det sidste gav dog anledning til gode samtaler på tysk, når eleverne evaluerede hinandens produkter.

Derudover var starten af projektet også præget af nogen usikkerhed om graden af lærer- og elevstyring, idet alle øvelser lagde op til stor elevaktivitet og mulighed for, at eleverne selv lavede deres didaktiske design. Det viste sig, at nogle elever selvstændigt kunne udnytte disse muligheder, mens andre efterspurgte en del råd og vejledning undervejs.

Min konklusion har været, at det er vigtigt at stilladsere øvelserne, således at man kommer alle elevtyper i møde. Et eksempel herpå er muligheden for at fremstille en skabelon, som de mindre innovative elever kan holde sig til, mens de mere selvstændige kan vælge at tage dele af skabelonen eller helt frigøre sig fra den i arbejdsprocessen.

Skrud op for kommunikationen/ Billedfortællinger og filmoptagelser med mobiltelefonen som it-læringsværktøj i gymnasiets tyskundervisning/Lise Høyer/2011

Under alle omstændigheder er det dog min klare erfaring, at eleverne har brug for løbende vejledning i processen, omend denne kan være af meget forskellig art alt efter elevgruppe.

Andre forløb med mobilen som it-værktøj i tyskundervisningen

Afslutningsvis vil jeg nævne, at jeg også har afprøvet billedfortællingsmodellen (Mobil+ Photostory 3) i forbindelse med eventyrforløb (2.g) og forløb omkring ensretningen af ungdommen i det 3. rige(1.g). Og mine erfaringer har også her været positive: Øvelserne højner elevaktiviteten og fremmer elevernes sprogindlæring og kreativitet.

Arbejdsopgaver fra workshops

Øvelse :”Nomenjagd” med mobiltelefonen

Gruppearbejde (3-4 i hver gruppe)
Medbring mobiltelefon og ordbog på jagten.

1. Tag 20 billeder af ting, der er på skolen eller skolens område. (Temaforslag: ”ting lavet af træ”, ”ting man forbinder med det at blive voksen”, ”hankønsord”, etc.)
2. Find herefter de tyske ord for tingene i ordbogen og skriv dem på en liste med angivelse af køn og flertalsendelse.

Eksempel:

Foto 1:

Skriv på listen: „**der Schreibtisch- die Schreibtische**“

3. Skriv herefter svar på tysk på det generelle spørgsmål:
Wozu benutzt man das Objekt?

„**Man benutzt den Schreibtisch, wenn man seine Aufgaben schreiben will**“

-
4. Overfør billederne til egen og lærerens computer ved hjælp af kabel eller Bluetooth. Lav et sæt billeder med gloser på (tilføjes i tekstboks) og et sæt billeder uden gloser.
 5. Gruppernes billedserier fremvises via projektor for klassen. Gruppen fortæller først om ordene og deres anvendelse med gloser på.
 6. Gruppernes billeder vises uden gloser og klassen prøver, hvem der kan huske flest ord.

tip: Øvelsen kan også laves som billedfortælling med ”Photo Story 3”, hvor billederne forsynes med tekst og lyd i billedbehandlingsprogrammet og siden afspilles som film i klassen eller bruges som afleveringsopgave.

Øvelse: Billedfortælling med mobil og Photostory 3 (ca. 45 min.)

Arbejd gerne i grupper på 3

1. Tag en serie **fotos** (fx. 8) på **mobilen**. (10 min.)

Inspiration: illustrer en eksamenssituation (forberedelse, eksamination, votering, efterspil) eller illustrer en kendt historie eller et eventyr (fx.Rotkäppchen)
2. Overfør fotos til computer vha. bluetooth, kabel, eller kort til usb. (De to sidste metoder er hurtigst, men kræver udstyr).
3. Download gratisprogrammet "photostory 3 for windows" til din computer. (Det går hurtigt og fylder næsten ingenting) (10min).
4. Åbn **Photostory 3** . Programmet har flg. funktioner, som kan vælges vilkårligt på knapperne "next" (ny funktion åbner) eller "back" (forrige funktion). Dvs. man kan løbende vende tilbage til alle elementer og redigere, hvilket gør programmet fleksibelt.
 - indsæt **billeder** (kan omroteres ved at trække i billeder).
 - tilføj **tekst** (kan farves og placeres forskellige steder på billedet).
 - tilføj **lyd**- indtal lyd til hvert billede ved at trykke på **record** (kræver tilsluttet mikrofon). Lydsporet kan evt. skrives ned som huskehjælp.
 - tilføj **baggrundsmusik**. (Prøv fx. "create music "og prøv at ændre tempo, lydstyrke o.a). Med piletasterne kan man bestemme, hvilke billeder baggrundsmusikken skal ligge ind over.
 - gem projektet som projekt, -det kan siden redigeres og som videofil (20 min)

Øvelse: Videooptagelse "Wer wird Millionär" med mobil og Windows Moviemaker (ca. 45 min.)

Arbejd helst i grupper på 3-4

1. Forbered en optagelse af "Wer wird Millionär" Lav fx. 3 spørgsmål til Rotkäppchen med 4 svarmuligheder til hvert spørgsmål.
2. Fordel roller: 1 studievært, 1 gæst og en kameramand. Lav en optagelse hvor spørgsmålene stilles og deltageren vælger 1 af de 4 svar.
3. Overfør videoen til computeren (Bluetooth eller kabel eller usb med kort)
4. Åbn "**Windows Movie maker**" og importer videoen.
5. I menuen til venstre vises programmets funktioner under "**opgaver**". Man kan importere og redigere både filmklip og lyd og tilføjet tekst. Man kan løbende vende tilbage til alle elementer og redigere, hvilket gør programmet fleksibelt.
Nederste bjælke viser enten storyboardtilstand eller tidslinje.
6. **a) Opdel videoen** i sekvenser ved at afspille den og trykke på pause, når det ønskes og herefter "opdel video" i højre side af skærmen. De ønskede sekvenser trækkes herefter til storyboardet i den nederste bjælke i ønsket rækkefølge.
b) Tilføj titler og rulletekster. Åbner man for tidslinjetilstanden i nederste bjælke og stopper filmen og trækker den grønne firkant til et udvalgt sted og vælger "tekstredigering" vil teksten lægge sig ind over det pågældende billede, når man tilføjer den. Tekstens farve størrelse og placering kan redigeres- også siden hen ved højreklik.
c) Tilføj overgange. Ved at åbne "overgange" kan der laves overgange mellem de enkelte sekvenser i storyboardtilstand ved at klikke på valgt overgang og trække den ned.
e) Tilføj effekt. Man kan evt. lave filmen gammel eller særlig skarp etc. ved at vælge effekt.
f) Tilføj lyd. Hent lydclip eller trim selv klip du lægger ind ved at trække og skubbe dem og evt. formindske dem i tidslinjen fornedet, så de får den rette længde til billederne. Lyden kan optones og nedtones m.m.
Husk: Skal noget slettes fra storyboard (men ikke fra importerede klip) kan man højreklikke på elementet og vælge "delete".